

Domov>Sodni postopki>Civilne zadeve>Katero sodišče je pristojno

Katero sodišče je pristojno

Irska

1 Ali se moram obrniti na redno civilno sodišče ali na specializirano sodišče (na primer delovno sodišče)?

Civilna sodišča na Irskem so pristojna za obravnavanje zadev, ki vključujejo spore med posamezniki, organizacijami ali državo. Ti spori se lahko nanašajo na kar koli, od poškodbe v avtomobilski nesreči do spornega podjetniškega prevzema. V civilnih zadevah tožnik toži toženca za pridobitev odškodnine za povzročeno krivico. Odškodnina se običajno dodeli v obliki denarnega zneska.

Okrajno, okrožno in višje sodišče (*District Court, Circuit Court in High Court*) so sodišča prve stopnje. Vrhovno sodišče (*Supreme Court*) je razen v nekaterih zadevah, ki se nanašajo na ustavo, pristojno le za odločanje o pritožbah. Pritožbeno sodišče (*Court of Appeal*) je pristojno le za odločanje o pritožbah.

Okrajna in okrožna sodišča so sodišča krajevne in omejene pristojnosti, tj. obravnavajo lahko le zadeve, katerih vrednost ne presega določenega praga in v katerih imajo stranke svoje stalno prebivališče ali registrirani sedež podjetja na določeni geografski lokaciji ali v katerih je bila pogodba sklenjena na določeni geografski lokaciji. Pritožbe zoper odločbe okrajnega sodišča obravnava okrožno sodišče, pritožbe zoper odločbe okrožnega sodišča pa obravnava višje sodišče.

Sodišče za spore majhne vrednosti (*Small Claims Court*) je del okrajnega sodišča in obravnava zadeve v zvezi s potrošniki, v katerih zahtevani znesek ne presega 2 000 EUR. Ta postopek lahko uporabi tudi eno podjetje zoper drugo.

Okrajno sodišče obravnava zadeve, v katerih vrednost zahtevkov ne presega 15 000 EUR. Okrožno sodišče obravnava zahtevke, katerih vrednost ne presega 75 000 EUR (60 000 EUR v tožbah zaradi telesne poškodbe). Pristojno je tudi za postopke na področju družinskega prava, vključno z razvezo zakonske zveze, prenehanjem življenjske skupnosti in razveljavitvijo zakonske zveze. Višje sodišče obravnava zahtevke, katerih vrednost presega 75 000 EUR (60 000 EUR v tožbah zaradi telesne poškodbe).

Zahtevke v zvezi z delovnim pravom obravnava sodišče za pritožbe iz delovnega razmerja (*Employment Appeals Tribunal*), ki je neodvisen organ. To sodišče obravnava različne spore, ki se nanašajo na pravice iz delovnega razmerja. V nekaterih primerih se lahko katera koli stranka pritoži pri okrožnem sodišču v šestih tednih od odločitve sodišča za pritožbe iz delovnega razmerja. Če pritožba pri okrožnem sodišču ni vložena in delodajalec ne izvrši odločitve, lahko postopek pri okrožnem sodišču v imenu zaposlenega uvede minister za delovna mesta, podjetništvo in inovacije. Katera koli stranka se lahko zoper odločitev sodišča za pritožbe iz delovnega razmerja pritoži pri višjem sodišču, vendar samo glede pravnega vprašanja.

Gospodarsko sodišče (*Commercial Court*), ustanovljeno leta 2004, je specializirani oddelek **višjega sodišča** in ga ureja zlasti **člen 63A poslovnika višjih sodišč**. Navedeno sodišče obravnava gospodarske spore, v katerih vrednost zahtevka znaša vsaj 1 milijon EUR, spore v zvezi z intelektualno lastnino ter pritožbe, ki izhajajo iz sodne presoje regulativnih odločb, ali predloge za tako sodno presojo. Obravnava tudi druge zadeve, za katere sodnik meni, da so ustrezne. Pravica do vključitve na gospodarski seznam višjega sodišča ni samodejna, ampak o njej presoja sodnik gospodarskega sodišča. Sodišče uporablja podroben sistem za vodenje zadev, namenjen racionalizaciji priprave na obravnavo, odpravi nepotrebnih stroškov in taktike zavlačevanja ter zagotovitvi popolnega razkritja v predhodni fazi.

2 Kako lahko izvem, na katero sodišče naj se obrnem, kadar so pristojna redna civilna sodišča (tj. sodišča, ki so pristojna za take zadeve)?**2.1 Ali obstaja razlika med nižjimi in višjimi rednimi civilnimi sodišči (npr. okrožna sodišča kot nižja sodišča in regionalna sodišča kot višja sodišča) in če je tako, katero sodišče je pristojno za mojo zadevo?**

Ustrezno sodišče, pri katerem je treba vložiti zahtevek na prvi stopnji, je odvisno od narave (pogodba, odškodnina itd.) in vrednosti zahtevka (glej zgoraj). Za namene okrajnega sodišča je država razdeljena na 24 okrajev, vsakemu od katerih je za stalno dodeljen en ali več sodnikov. V primeru dveh največjih mest, tj. Dublin in Cork, je zaradi obsega dela potrebna stalna dodelitev večjega števila sodnikov. Za namene okrožnega sodišča je država razdeljena na osem okrožij. Vsakemu okrožju je dodeljen en sodnik okrožnega sodišča, razen v okrožjih Dublin in Cork, kjer je zaradi obsega dela večje število sodnikov. Višje sodišče zaseda v Dublinu, kjer obravnava prvotne tožbe. Tožbe zaradi telesnih in smrtnih poškodb obravnava tudi na več pokrajinskih lokacijah ob določenem času v letu. Poleg tega na pokrajinskih lokacijah obravnava tudi pritožbe zoper odločbe okrožnega sodišča v zadevah civilnega in družinskega prava.

Okrajno sodišče je pristojno za obravnavanje zadev, ki se nanašajo na pogodbe, nekatere odškodnine ter pogodbe o najemnem nakupu in kreditni prodaji, zadev v zvezi z najemom, kot je deložacija zaradi neplačevanja najemnine, in tožb zaradi protipravnega zadržanja blaga, kadar vrednost zahtevka ne presega 15 000 EUR. Okrajno sodišče ima tudi vrsto pooblastil v zvezi z izvršbo sodb katerega koli sodišča za plačilo dolga, podelitvijo dovoljenj, kot so dovoljenja za prodajo alkoholnih pijač, ter skrbništvom nad otroki in njihovim preživljanjem.

Okrožno sodišče je pristojno za zadeve pogodbenega in odškodninskega prava, zapuščinske zadeve in tožbe za upravljanje zapuščine, tožbe v zvezi z lastninsko pravico, tožbe v zvezi z deložacijo ali zahtevke za nov najem v tožbah, ki temeljijo na pogodbah o najemnem nakupu in kreditni prodaji, kadar vrednost zahtevka ne presega 75 000 EUR (60 000 EUR v tožbah zaradi telesne poškodbe). Okrožno sodišče je pristojno za postopke na področju družinskega prava (vključno s prenehanjem življenjske skupnosti, razvezo zakonske zveze, razveljavitvijo zakonske zveze in pritožbami zoper odločbe okrajnega sodišča) ter za odločanje o pritožbah zoper odločbe arbitrov glede zakupnin na podlagi zakonodaje o zakupodajalcih in zakupnikih.

Civilne zadeve na okrožnem sodišču obravnava sodnik posameznik brez porote. V zvezi s pritožbami zoper odločbe okrajnega sodišča se opravi ponovna obravnava, odločba okrožnega sodišča pa je dokončna in nadaljnja pritožba zoper njo ni mogoča.

V skladu z ustavo ima višje sodišče polno izvirno pristojnost v vseh zadevah, ki se nanašajo na dejansko stanje ali pravo. To pomeni, da je pristojno za obravnavanje vseh civilnih zadev, v katerih ima toženec stalno prebivališče v državi, v katerih je bila domnevna pogodba sklenjena v državi, v katerih je bila domnevna škoda storjena v državi ali v katerih je nepremično premoženje, ki je predmet postopka, v državi. Višje sodišče obravnava pritožbe zoper odločbe okrožnega sodišča ter izvaja nadzorno pristojnost nad okrajnim sodiščem in drugimi nižjimi sodišči. Pritožbe zoper odločbe višjega sodišča obravnava pritožbeno sodišče in vrhovno sodišče, kadar vrhovno sodišče potrdi, da je to zadeva splošnega javnega pomena ali da je v interesu pravosodja. Zoper odločbo pritožbenega sodišča se lahko vložijo pritožba pri vrhovnem sodišču, kadar to sodišče potrdi, da je to zadeva splošnega javnega pomena ali da je v interesu pravosodja. V zvezi s pritožbo se ne izvede ponovna obravnava, temveč postopek temelji na prepisu dokazov na prvi stopnji in pravnih argumentih.

2.2 Krajevna pristojnost (je sodišče v mestu A ali mestu B pristojno za mojo zadevo?)**2.2.1 Splošno pravilo krajevne pristojnosti**

Ustrezno okrajno ali okrožno sodišče, pri katerem je treba vložiti civilni zahtevek, se določi glede na kraj, v katerem toženec ali eden od tožencev običajno prebiva ali opravlja poklic ali dejavnost. V večini pogodbenih zadev je ustrezno okrajno ali okrožno sodišče tisto, na območju katerega je bila pogodba domnevno sklenjena, v odškodninskih zadevah tisto, na območju katerega je bilo škodno dejanje domnevno storjeno, v družinskih postopkih tisto, na območju katerega prebiva tožnik, v zadevah v zvezi z najemom ali pravico do nepremičnega premoženja pa tisto, na območju katerega so prostori ali zemljišča, ki so predmet takega postopka.

2.2.2 Izjeme od splošnega pravila

2.2.2.1 Kdaj lahko izbiram med sodiščem v kraju stalnega prebivališča toženca (sodišče, ki ga določa splošno pravilo) in drugimi sodišči?

Ni relevantno.

2.2.2.2 Kdaj moram izbrati drugo sodišče namesto sodišča v kraju stalnega prebivališča toženca (sodišče, ki ga določa splošno pravilo)?

Ni relevantno.

2.2.2.3 Ali lahko stranki izbereta sodišče, ki običajno ne bi bilo pristojno?

Ni relevantno.

3 Kako lahko izvem, na katero sodišče naj se obrnem, kadar so pristojna specializirana sodišča?

Na spletišču [sodne službe Irske](#) (*Courts Service of Ireland*) je na voljo izčrpno pojasnilo o strukturi sodišč v tej državi. Na njem je za informiranje javnosti objavljena tudi knjižica *Explaining the Courts* (Pojasnila o sodiščih). Več informacij o sistemu sodišč je na voljo tudi pri odboru za informiranje državljanov (*Citizens Information Board*), tj. z zakonom ustanovljenem organu, ki podpira informiranje, svetovanje in zagovorništvo v zvezi z najrazličnejšimi javnimi in socialnimi storitvami. Odbor za informiranje državljanov upravlja spletišče, telefonsko linijo in številne centre po vsej državi, v katerih se je mogoče oglasiti.

Sorodni povezavi

Sodna služba Irske

<http://www.citizensinformation.ie/>

Zadnja posodobitev: 26/11/2019

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvornika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.